

یوم گردی در اولویت اعطای تسهیلات اشتغال

بشکرتکه یومگردی به عنوان یکی از شاخه های صنعت گردشگری تقریباً ۲۷ درصد سفرهای بین المللی را در بر می گیرد و چنانچه به صورت مناسب مدیریت شود، میتواند به اشتغال محلی، فرصت های توسعه بومی و حفظ محیط طبیعی منجر گردد.

به گزارش اقتصاد سرآمد، در ایران نیز یوم گردی به عنوان حوزه مورد علاقه گردشگران داخلی و خارجی مورد توجه قرار گرفته که در حال حاضر مشوق ها و حمایت های بسیاری نیز از سوی دستگاه های متولی و حامی برای ایجاد و توسعه آن ها در نظر گرفته شده است.

معاون روستایی، عشایری و مناطق محروم ریاست جمهوری و صندوق کار آفرینی امید تسهیلات تا ۱۰۰ میلیون و بیشتر را برای راه اندازی و توسعه یوم گردی ها اعطاء می کنند و فارغ التحصیلان و علاقمندان به گردشگری بویژه یوم گردی می توانند از این تسهیلات با وثیقه سهل و آسان برخوردار شوند. با توجه به تنوع قومی، اقلیمی و طبیعی ایران توجه به یوم گردی می تواند فرصت های بسیاری را برای اشتغال و کار آفرینی فراهم کند که می توان از آن به «بار در خانه» و «آب در کوزه» برای روستائیان و عشایر تعبیر کرد. اینک که بهار از راه می رسد وسیر و سفر و گردشگری رونق دوباره ای می گیرد خواندن این گزارش را برای علاقمندان کسب و کار در حوزه گردشگری و یوم گردی تقدیم می کنیم.

❖ وثیقه اعطای تسهیلات به مراکز یوم گردی تسهیل شد

علی اصغر نوراله زاده با تاکید بر حمایت از یک هزار آقامتگاه های یوم گردی در سراسر کشور گفت: در سال ۹۷ بیش از یکصد میلیارد تومان برای ایجاد مراکز یوم گردی تسهیلات اعطاء شد و اعطای این تسهیلات در سال ۱۳۹۸ شتاب بیشتری می گیرد.

رئیس صندوق کار آفرینی امید با اشاره به اینکه برای حمایت از یومگردی محدودیتی وجود ندارد گفت: تلاش کرده ایم برای ایجاد و توسعه مراکز یومگردی تسهیلات لازم به سهولت پرداخت شود و در این زمینه روستائیان و عشایر هر چه داشته باشند می توانند برای ضمانت استفاده نمایند حتی تراکتور و اتومبیل خودشان را می توانند برای ضمانت دریافت تسهیلات استفاده کنند. وی با اشاره به اینکه تسهیلات اشتغالزایی صندوق کار آفرینی امید در سال ۱۳۹۸ بیش از ۱۷۰۰ میلیارد تومان می باشد گفت: پیش بینی می کنیم از طریق اعطای این تسهیلات بین ۵۰ تا ۶۰ هزار فرصت شغلی ایجاد کنیم که بیشتر در زمینه گردشگری و یومگردی، طبیعت گردی و توسعه روستایی، تکمیل زنجیره های تامین بخش کشاورزی، فراوری و بسته بندی و فناوری اطلاعات و ارتباطات است که می تواند شامل همه روستائیان و عشایر اعم از فارغ التحصیل دانشگاهی و غیر آن باشد.

وی افزود اقامتگاههای روستایی علاوه بر اشتغالزایی در توسعه روستاها و افزایش پایداری روستاها نقش دارند. این اقامتگاههای یومگردی امکان سفر مردم به روستاها را نیز فراهم میکنند.

مدیر عامل صندوق کار آفرینی امید گفت: از سال ۱۳۹۳ حمایت از گر دشنگری طبیعی یوم گردی و تامین آن از طرف صندوق کار آفرینی امید در دستور کار قرار گرفته است و تمام تلاش صندوق کار آفرینی امید در راستای تسهیل و تسریع دستور العملهای مرتبط با این بخش بوده است.

نوراله زاده با تاکید بر حمایت صندوق از تلاشها در این حوزه گفت: حضور نهادهای غیر دولتی نیز در تصمیم گیریها، سیاست گذاری ها و اجرا در توسعه روستایی، گردشگری طبیعی و یوم گردی یاد حضوری فعال و پررنگ داشته باشند.

۱۵۰۰ واحد یوم گردی در کشور در حال ساخت است

محمد امید، معاون توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری از ساخت ۱۵۰۰ واحد یوم گردی در کشور خبر داد و اعلام کرد: تاکنون ۶۶۰۰ نفر در این زمینه اشتغال دارند و ۱۵۰۰ واحد یوم گردی احداث شده یا در حال ساخت است.

امید از اختصاص ۴۰۰ میلیارد تومان اعتبار به منظور کار آفرینی خبر داد و گفت: توسعه یوم گردی بهترین راهکار برای ایجاد اشتغال در مناطق روستایی است و این فعالیتها میتواند از مهاجرت روستائیان به شهرها جلوگیری کند. معاون توسعه روستایی و مناطق محروم رئیس جمهور با اشاره به اینکه سهم یوم گردی از اشتغال روستایی خوب است اظهار داشت: نزدیک به هزار و ۳۰۸ باب از این اقامتگاهها در بیش از هزار و ۲۰۰ روستای کشور فعال شده که هدف خوبی برای گردشگری است.

به دنبال آموزش و استاندارد سازی اقامتگاه های یوم گردی هستیم
معاون توسعه روستایی و مناطق محروم رییس جمهوری در زمینه ارائه آموزش های لازم به روستائیان برای ورود به حوزه یومگردی و بهره گیری از تسهیلات ارائه شده همچنین تعیین شاخصهای لازم برای استاندارد های لازم برای یومگردیهای ایجاد شده، گفت: تشکیل جوامع حرفهای قطعه بانند آموزش در کیفی سازی موضوعات است و حتی صدور مجوز در آینده نزدیک در این حوزه به جوامع حرفهای م مرتبط خواهد بود.

وی ادامه داد: در حال حاضر نیز جامعه حرفهای اقامتگاه های یوم گردی در حال تعامل با سازمان میراث فرهنگی و گردشگری است. امیدوارم موضوع آموزش که اهمیت بسزایی در این حوزه بر خوردار است، به صورت جدی دنبال شود. قطعا این حوزه استانداردهای خاصی را میطلبد.

امید گفت: دستور العمل های ویژه نیز توسط سازمان میراث فرهنگی برای اعطای مجوز های یوم گردی وجود دارد همچنین وزارت بهداشت و نیروی انتظامی نیز بر رعایت استانداردهای این مجموعه ها نظارت میکنند.

معاون توسعه روستایی و مناطق محروم رئیس جمهوری در خصوص توزیع این مجموعه ها در سطح استانی گفت: قطعاً اقامتگاه های یومگردی باید همه را با جذبه های منطقه باشد. همه استانهای کشور از فرصت اعطای تسهیلات استفاده میکنند به شکلی که حتی استانهای که شرایط آب و هوای خیلی مناسبی ندارند با توجه به چانه پنهانی دیگر مورد توجه قرار نمیگیرند و از این فرصت استفاده میکنند.

سند توسعه یوم گردی در کشور تدوین می شود

نایب رئیس جامعه حرفه ای اقامتگاه های یومگردی کشور با اشاره به اینکه مفهوم جدیدی در حوزه گردشگری شکل گرفته است اظهار داشت: یوم گردی وارد ادبیات گردشگری کشور شده ولی در میدان عمل با مشکلات فراوانی دست به گریبان است که بخش عمده آن ها به مجوز های مربوط به ادارات و دستگاه هاست و یکی از اولویات های این کانون تهیه سندی است که با حضور دستگاه های متولی و مرتبط با این موضوع چالش ها و مشکلات این امر را حل و فصل نماید.

وی افزود: در کمیته ای که برای این منظور شکل می گیرد دستگاه های مختلف از جمله سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، معاونت روستایی ریاست جمهوری، صندوق کار آفرینی امید، نیروی انتظامی و اماکن بهداشت، وزارت ارشاد، واکاف و ... حضور خواهند داشت تا نیازها و مشکلات را بر طرف نمایند.

رضوانین بهترین آیتم در شاخه یومگردی را توجه به جامعه محلی و آموزش های مربوط به اداره مراکز یوم گردی عنوان کرد و گفت: تأسیس کنندگان اقامتگاههای بومی در وهله نخست باید آموزش ببینند، شناخت خوبی از جامعه محلی داشته باشند و هویت محلی و کمبودهای منطقه ای را که به تأسیس اقامتگاه در آنها علاقمند شده اند بشناسند.

استاندار خراسان رضوی گفت:

نیاید دست رد به سینه سرمایه گذار زد، اگر قانونی مانع شود که سرمایه گذار ایجاد شغل و کار آفرین کار کند، باید آن قانون را در سطل اشغال انداخت.

به گزارش اقتصاد سرآمد، علیرضازم حسینی در جلسه شورای اداری استان در سالن اجتماعات استانداری، اظهار کرد: در آغاز سال جدید بر اساس سنوات گذشته میزان مقام معظم رهبری در روز پنجشنبه ساعت ۱۵ خواهیم بود که همه ما از سخنرانی عمومی ایشان بهره خواهیم برد. همه مردم خراسان که در سراسر استان هستند، به استقبال ایشان می آیند و مانند سننات گذشته با جمعیت باشکوه به استقبال مقام معظم رهبری می رویم و ایشان نیز راهبر د سالل ۱۳۹۸ را ترسیم خواهند فرمود.

وی در خصوص مهم ترین اتفاقاتی که در سال ۹۷ رخ داد، عنوان کرد: در اوایل سال در ۱۸ اردیبهشت، ترامپ از برجام خارج شد. ترامپ و آمریکا از معاهده معتبر بین المللی که توسط شورای امنیت تأیید شده بود، به صورت یک جانبه خارج شد و اعتبار خود را در سطح بین المللی به نمایش گذاشت که تا چه میزان به قوانین بین المللی پایبند است. ترامپ آبروی خود را در دنیا ریخت و دید آن ها نسبت به ترامپ تغییر کرد.

رزم حسینی افزود: بعد از این اتفاق دولت و نظام بر اساس برنامه هایی که داشت، تلاش کرد تا آمار این خروج را به حداقل برساند و در ۹ ماه گذشته سعی کرد مدیریت اقتصاد، بحران و مسایل منطقه ای را کنترل کند تا حداقل آسیب را داشته باشیم، بدیهی است شاید شرایط موجود در عراق، سوریه و یمن که موجب تخریب امر یکایی ها در منطقه شده، موجب رفتار های آن ها است. اقتدار ایران و منطقه به گونه ای شد که آمریکا را از منطقه خارج کرد.

استاندار خراسان رضوی بیان کرد: اتفاق بسیار

۵۵ محصول دانش بنیان ساخته شد

هر سال محققان از سراسر کشور از پروژه های تحقیقاتی خود را به صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوریان معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ارسال می کنند. این طرح ها در حوزه های مختلف همچون پزشکی، هوا فضا، هنر و معماری، علوم پایه، تغییرات اقلیم، کشاورزی و منابع طبیعی و مدیریت است. پس از ارسال طرح ها در ۲۱ کارگروه پژوهشی صندوق بررسی و داوری می شود. خروجی این طرح های پژوهشی متفاوت است و از چاپ کتاب، چاپ مقاله و ساخت نمونه محصول را شامل می شود. در سال جاری محققان برای ساخت ۱۳۹ نمونه محصول متعهد شدند که از این تعداد ۵۵ نمونه محصول ساخته شد. تولید این محصولات در حوزه های مختلف علمی مسیر رونق اقتصاد دانش بنیان را هموار تر می کند. زیرا از این طریق علم و دانش وارد جامعه می شود. تفکر و ایده خلاق نیروی انسانی نوآور پشتوانه هر یک از این محصولات است و حمایت مراکزی همچون صندوق ورود و طی کردن این مسیر را برای افراد تسهیل می کند.

قوانین دست پا گیر و موانع اشتغال کار آفرینان

رزم حسینی ادامه داد: موسسات مالی - اعتباری در سال ۹۶ کنترل شد که می توانست هر کشوری را ساقط کند، رییس جمهور با درایت این بخش را کنترل کردند و تصمیمی گرفتند که شجاعانه و با مسئولیت پذیری شرعی بود که تصمیم گرفتند به نفع مردم و سپرده گذاران از این بحران عبور کنند. دستگاه های اجرایی اقدامات خوبی انجام دادند. نیروها باید در سال آینده بیشتر این اهمیت و جدیت را داشته باشند تا رفح موانع داشته باشیم.

استاندار خراسان رضوی در خصوص پدیده، خاطر نشان کرد: از روزی که من مسیولیت پذیرفتم، ۱۱ جلسه رسمی مختص پدیده داشتیم. ۶ جلسه در استان برگزار کردیم که ۴ جلسه با وزیر اقتصاد و ۲ جلسه با اعضای شورای تأمین بود، ۵ جلسه نیز در سطح ملی برگزار شد که وزیر اقتصاد مسوولیت آن را بر عهده گرفتند. اتفاقات خوبی در حال رخ دادن است، یک جلسه نیز در دبیر خانه سران با حضور آقایان نهاوندیان، اژه ای و پزشکیان

بر گزار شد. هدف ما در پدیده حفظ حقوق سهامداران است. دستگاه قضایی نیز همکاری خوبی داشت. یکی از الزامات تعیین تکلیف پدیده، صدور حکم قضایی است که دادستان و رییس دادگستری در حال پیگیری هستند. وی با بیان اینکه اقدامات خوبی در ستاد خدمات سفر برای پذیرایی از زائران، گردشگران و شهروندان برای امنیت، خدمات رسانی و سلامت آن ها انجام گرفته است، عنوان کرد: شهردار و شورای شهر بار اصلی این پذیرایی را بر عهده دارند. من از فرمانداران، انمه جمعه، اعضای شورای تأمین و دستگاه های اجرایی در شهرستان و مدیران تشکر می کنم. امیدواریم با جدیت و همت، در سال آ آینده اقدامات عملگر ایاانه، معتبر، خوب و میدانی را گزارش دهیم. این روزها تلفن های مدیران باید در دسترس باشد تا مشکلات را حل کنند.

رزم حسینی بیان کرد: انتهای سسال بحث بودجه ها است که باید همه جذب شود. نباید منابعی در دستگاه های اجرایی بماند که بر گشت داده شود. اگر پولی بر گشت داده شود، کارنامه منفی آن دستگاه خواهد بود.

استاندار خراسان رضوی اضافه کرد: اگر سست، ناامید و بدبین نبوده و مومن باشیم، این مسیر را طی خواهیم کرد. نتوانستند جنگ را به خوبی به جوانان منعکس کنند. اکنون نیز شرایط جنگ است، اگر پافشاری کنیم مشکلات حل می شود. نقش مدیران اجرایی نیز خیلی مهم است و باید مدیران برای ساخت استان همکاری کنند. نباید دست رد به سر مایه گذار زد، اگر قانونی مانع شود که سرمایه گذار ایجاد شغل و کار آفرین کار کند، باید آن قانون را در سطل اشغال انداخت. باید قوانین زاید و مزاحم توسعه را سطل اشغال انداخت.

وی خاطر نشان کرد: امیدوارم با همکاری شما تحولی در استان بهتر از گذشته به وقوع بپیوندد تا رضایت مندی مردم که برای نظام اصل است را داشته باشیم.

سیستم دانش بنیان را از سیستم دولتی خارج کردم.

سستاری تصریح کرد: به جوانانی که با دست خالی کار خود را شروع می کنند افتخار می کنم ما دولتی ها و حقوق بگیران عور کنند. دستگاه های اجرایی نداشتند ایم ؛ اینکه جوانانی چراغ خانه افراد دیگر را روشن می کنند قابل احترام و مقدس است ؛ حقوق بگیران سقف آرزوی مشخص دارند.

عمده مهاجرت دانشجویان متعلق به خانواده های پولدار است وی با اشاره به بازگشت نخبگان گفت: طی ۲ سال گذشته حدود ۱۲۰۰ فارغ التحصیل از ۱۰۰ دانشگاه برتر جهان برتر جهان به کشور بازگشتند البته بزرگ نمایی های عجیبی در این حوزه ایجاد شد، اما عمده مهاجرت دانشجویان ما متعلق به خانواده های پولدار هستند و در میان ۲۰ کشور متعایل به مهاجرت نیستیم.

ستاری با اشاره به سازو کار ثبت اختراع گفت: پایه ثبت اختراع نوآوری است و تأکید نمی کنم که اختراع خود را حتما ثبت کنید، زیرا شرایط آنقدر در حال تغییر است که می توان تجاری سازی آن را راحت تر انجام داد.

معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری با اشاره به تمهیدات اندیشیده شده برای جوانان فاوور بیان کرد: در معاونت صندوق های مالی خوبی داریم، اما پول مرحله پنجم و ششم فعالیت آنهاست.

وی به حمایت ها از پنج جوان موفق کشور اشاره کرد و گفت: برای این جوانان جایزه دارم و آماده ام تا کل فرایند تجاری سازی محصولات پنج جوان فناوری و موفق کشور را به کمک تیمی از معاونت علمی انجام دهیم تا مشکلات آن ها بر طرف شود.

گردآوری حدود ۱۵۰۰ ایده جدید سراسر جهان

ستاری گفت: هر گاه دلم می گیرد به مراکز رشد می روم و وقتی می بینم جوانانی آنقدر اعتماد به نفس دارد که می توانند نوآوری کند خوشحال می شوم.

معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری درباره کیی برداری از ایده استارت آپ ها بیان کرد: حدود ۱۵۰۰ ایده جدید سراسر جهان را گردآوری کردیم و آنها را در کتابی به چاپ رسانده ایم. رشد اقتصادی از دل بخش دولتی بیرون نمی آید وی اظهار کرد: ایجاد کارخانه های نوآوری هدف ماست و در این کارخانه ها استارت آپ تولید می شود؛ تمام این ها معجزه بخش خصوصی است رشد اقتصادی از دل بخش دولتی بیرون نمی آید بلکه پول جیب بخش خصوصی محیط مناسب را می سازد.

ستاری تصریح کرد: همه ما ز مین می خوریم و اشتباه می کنیم، اما تفاوت ما زمانی است تصمیم می گیریم دوباره روی پای خود بایستیم؛ تفاوت انسان ها در لحظه تصمیم گیری آنهاست.

معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری یادآوری کرد: اگر می خواهیم جلوی مهاجرت جوانان را بگیریم باید اقتصاد دانش بنیان را در کشور ایجاد کنیم و محیط کسب و کار مناسب را به وجود آوریم.

دوشنبه ۲۷ اسفند ۱۳۹۷ - شماره ۴۶۱

دریچه

دستگاه های اجرایی قم بر نامه های خود را در راستای اهداف کلی اقتصاد مقاومتی تدوین کنند

بشکرتکه سرمست گفت: باید دستگاه های اجرایی استان قم بر نامه های خود را در راستای اهداف کلی اقتصاد مقاومتی تدوین کنند

به گزارش اقتصاد سرآمد، بهرام سرمست استاندار قم در جلسه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی استان قم در سالن جلسات امام جواد (ع) استانداری با اشاره به محرک های اقتصاد مقاومتی در قم گفت: دستگاه های استان باید محرک های اقتصاد مقاومتی در حوزه فعالیت خود را معرفی کنند، البته باید این محرک ها متفاوت از برنامه های روتین این دستگاه ها باشد.

استاندار قم اضافه کرد: هنوز در سطح کشور و استان تعریف واحدی از اقتصاد مقاومتی ایجاد نشده است، باید دستگاه های اجرایی استان قم برنامه های خود را در راستای اهداف کلی اقتصاد مقاومتی تدوین کنند.

وی ادامه داد: استفاده حداکثری از منابع بخش خصوصی باید یک رویکرد مهم در برنامه های دستگاه های اجرایی استان قم در حوزه اقتصاد مقاومتی باشد.

مهرداد غضنفری معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع انسانی استانداری قم در ادامه این جلسه بیان کرد: برای مساله اقتصاد مقاومتی اعتباری دیده شده است، هنر مدیران این استان که اعتبارات دستگاه های خود را به سمت پروژه های اقتصاد مقاومتی هدایت کنند و بتوانند که از ظرفیت منابع مالی بخش خصوصی در این زمینه کمک بگیرند.

وی یادآور شد: افزایش تولید و صادرات از شاخص های مهم اقتصاد مقاومتی هستند. اقتصاد مقاومتی زمان عملیاتی می شود که از خام فروشی جلوگیری و ارزش افزوده ایجاد کنیم.

• • • • •

حباب کار آفرینی با کار آفرین حیابی

البته از سایر کسب و کارها و اصناف هم این خبر به اشکال دیگر به گوش می رسد که بحث جدیدی نیست؛ در واقع در شرایط متفاوت اقتصادی همه جای دنیا این اتفاقات رخ می دهد.

به گزارش اقتصاد سرآمد، اما در مورد کسب و کارهای استارتابی داستان رشد حیابی و کاغذی خیلی از این شرکتها رانمی شود پنهان کرد، باوقتی شرکتی که اصلا درآمد یا مدل مشخص کسب و کار ندارد در اندازه یک شرکت باکسب و کار رشد یافته به صورت مجازی و حیابی بزرگ و با مبالغ بالا سهامش خرید و فروش می شود، حباب های بزرگ در زنجیره کسب و کارهای استارتابی کشور پدیدمی آید.

در مواجهه با این حجم، بزرگ نمایی عملا ظرف و اندازه آن کسب و کار نوپا روی کاغذ بزرگ شده است ولی در عمل چطور؟ با بروز یک بحران یا تغییر دیگر به راحتی نمی تواند به خرج های سابق خود ادامه دهد. در عمل این شرکت ها به یک بودجه مشخص وابسته بودند و با قطع شدن این بودجه رشد حیابی آنها از بین رفته و دیگر خبری از بلبیلوردهای مختلف و برنامه های سنگین تبلیغاتی و استخدام های پر تعداد نیست.

موضوع دیگر در این بحث استفاده از افرادی است که عملا تجربه مدیریت یک کسب و کار کوچک را ندارند و در یک زیست بوم حیابی به صورت غیر واقعی رشد می کنند و در هنگام تغییر و ایجاد بحران دچار اختلال و سردرگمی می شوند.

خیلی از استارتاها به عملابه یک فرد خاص وابسته هستند، البته این در یک استارتآپ کوچک درست است ولی وقتی این استارتآپ از مرز کسب و کار نوپا عبور کرد و تبدیل به شرکت متوسط رو به رشد، شد باید حتما سازماندهی و مدل سازی سازمانی براساس شرایط جدید ایجاد شود و به راحتی این ساختار در اندازه های جدیدتر را به روه کند. عامل بعدی عدم تمرکز است، یکی از فاععه بارترین مسایل این روزها که از حالت روند منطقی و سنجیده خارج و تبدیل به روه به ناخوشایند و بیژگی بارز و شاخص شده؛ برگزاری برنامه ها و جلسات استارتآپی است، آنهم بدون برنامه ریزی صحیح.

وقتی تعداد این برنامه ها از میزان مشخصی عبور می کند، مدیران با کارآفرینی اصلی یک کسب و کار درگیر حواشی و برنامه های مختلف تبلیغاتی این فضاها می شوند و در عمل در اکثر روزهای هفته یا ماه درگیر آماده شدن برای یک برنامه خاص هستند. بعد از برگزاری این برنامه ها حواشی که در شبکه های اجتماعی ایجاد می شود باز موجب از دست رفتن تمرکز در فضای مدیریتی کسب و کار می شود.

علاوه بر اینها، این روزها در گذر از نمایشگاه های تخصصی فناوری اطلاعات و ارتباطات به مقدار زیادی کپی شدگی مواجه می شویم، به عنوان مثال اگر یک کسب و کار در حوزه خودرو یا در حوزه فروش بلیط اتوبوس بین شهری، قطار و هواپیما موفق شود، به صورت ناگاه با موجی از کسب و کار مواجه می شویم که بدون هیچ تغییری این کسب و کار را کپی کرده اند یعنی در اصل مزیت رقابتی ندارند و در فایناوس خون را به اصطلاح قرمز هستند. این موج در دهه های قبل در مورد کارخانه تولید ماکارونی، رب گوجه فرنگی، موتورسیکلت و این اواخر تولید فرش های ماشینی وجود داشت.